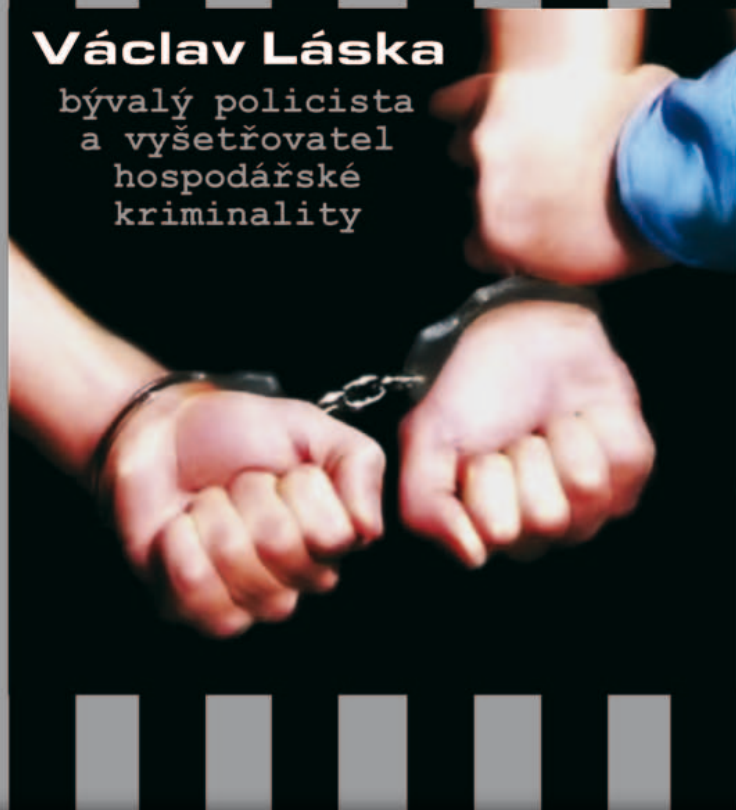

JOTA

Václav Láska

bývalý policista
a vyšetřovatel
hospodářské
kriminality

JAK SE ZAVÍRAJÍ TUNELÁŘI

kriminální kauzy po „sametové revoluci“

Václav Láska

JAK SE ZAVÍRAJÍ
TUNELÁŘI

BRNO / 2005

Věnování

*npor. Vladimíru Kudláčkovi a npor.
Mgr. Josefu Sýkorovi za to, že mě učili
být policistou, a mjr. Václavu Kutílkovi,
který mě učil být vyšetřovatelem.*

© Václav Láska

© JOTA, s. r. o., 2005

ISBN 80-7217-366-9

Jak se to semlelo

Mnohokrát za jedenáct let své služby u Policie jsem si říkal: „O tomhle tak napsat knížku.“ Už když jsem začínal svoji kariéru coby prostý obvodářek v Rakovníku, zažíval jsem řadu věcí, které si o sepsání přímo říkaly. K nějaké spisovatelské činnosti však nebyl čas, zkušenosti a ani chuť. Tak jsem alespoň prožité historky dával k lepšímu na různých zábavách a setkáních. Zkrátka namísto sofistického seznamování veřejnosti s prací Policie jsem jen bavil vybranou společnost (narozeninovou, flámovou apod.) a snažil se být zajímavý pro ženskou část publika.

Jak jsem se škrábal po kariérním žebříčku směrem vzhůru, poznával jsem, jak daleko je skutečná práce policejních vyšetřovatelů a kriminalistů od představ veřejnosti. Také kauzy, na kterých jsem pracoval, začaly být závažnější a pro veřejnost zajímavější. Práce však bylo tolik, že myšlenky na nějakou publikační činnost se tlačily skryty v nejzazším koutku hlavy. Alespoň jsem se snažil

o vstřícný přístup k novinářům. Nikdy jsem se jim nevyhýbal a snažil se jejich prostřednictvím informovat širokou veřejnost. Tenhle nezvyklý policejní přístup byl interně vyhodnocen jako můj „mediální exhibicionismus“ a ke konci své kariéry jsem už měl písemným rozkazem komunikaci s médii zakázanou.

V březnu 2003 jsem Policii za trošku hektických podmínek opustil. Najednou tu byla možnost vypovědět vše, co jsem si do té doby dovolit nemohl. Ideální prostor pro ukojení mých mediálně-exhibicionistických potřeb. Moje hlava však byla v té době příliš horká. Asi bych si nedokázal udržet potřebný nadhled a objektivitu. Nezbylo než své pudy ještě chvílku potlačit. Se sepisováním těchto řádků jsem tak začal až rok po svém zcivilnění.

Přestože v knížce není žádná samostatná pasáž, která by jednoduše dvěma nebo třemi větami vysvětlila, proč jsem od Policie odešel, věřím, že odpověď i na tuto otázku z ní vytušíte.

Především se však dozvíte, jak to skutečně vypadá, když Policie chce v Česku zavírat tuneláře.

Nakonec prosím práva znalé jedince, aby vzali na vědomí, že mou touhou bylo seznámit s prací Policie nejširší veřejnost. Devadesát procent českého národa nezná význam latinských právnických pouček či speciálních právních pojmů. Na co taky? Já zase nevím, jak se latinsky jmenují všechny kosti v lidském těle nebo kdy je správný čas pro výsadbu vojtěšky. Proto používám české opisy, které nemusí být pro právního pedanta nejpřesnější. Také u některých právních postupů či pravidel přehlížím četné výjimky z nich, neboť nemám ambice konkurovat patnáctisetstránkovému komentáři trestního zákona z Beckovy edice komentovaných zákonů.

Co je to tunelování?

Tunelování je hezký český výraz. Novináři je mimořádně oblíben. Oproti tomu užije-li ho policista, je označen za právního diletanta. To je dáno tím, že výraz tunelování nemá žádnou legální, zákonnou ani jinou definici. Rozhodl jsem se tento nedostatek napravit a pokusit se o definici vlastní.

Není sporu o tom, že tunelování si každý člověk zařadil do oblasti ekonomické. Tento fakt nebude tedy třeba v definici zdůrazňovat. Naopak musí definice vysvětlit, kdo je osobou tunelující. Nemůže jí být každý. Je to pouze osoba, která k tomu má příležitost. Ta vzniká tím, že tunelář dočasně jakýmkoli způsobem disponuje a spravuje cizí majetek. Přístup k cizímu majetku získává buď na základě zákona (např. správci konkurzních podstat, jmenovaní funkcionáři ve státních orgánech apod.), nebo na základě smluvní dohody.

Do této kategorie je třeba počítat nejen obchodníky s cennými papíry, bankéře a finanční investory, ale i osoby, které majetek nabývaly například v privatizaci.

Dále musí být v definici zachycena podstata a cíl tune-
lování. Tím je bezesporu obohacení tuneláře na úkor jiných
subjektů. Okradenými subjekty je třeba chápat nejen fyzic-
ké osoby, ale také osoby právnické. Třeba firmu, v jejímž
čele tunelář stojí a kterou pošle ke dnu. Pravda je, že
nakonec je škoda i v tomto případě způsobená konkrétním
fyzickým osobám. Třeba zaměstnancům, kteří v důsledku
vytunelování podniku přijdou o práci.

K obohacení dochází tak, že tunelář svěřené prostřed-
ky (je jedno, zda mu je svěří soukromá osoba, nebo stát)
přetváří na majetek svůj vlastní, a to způsobem, který je
v rozporu se zákonem nebo uzavřenou dohodou.

Pojem tunelování by tedy mohl znít: „Jedná se o sou-
hrn finančních operací a transakcí, kterými osoby, smluvně
nebo zákonem pověřené správou cizího majetku, přeměňují
spravovaný majetek cizí na majetek svůj vlastní způsobem,
který je v rozporu se zákonem nebo uzavřenou dohodou,
a to ku škodě jiných osob nebo státu.“

Kdo najde odvahu použít tuto definici u zkoušky z trest-
ního práva, má u mě malé plus.

Moje cesta na vrchol a zpět

Nejsem si jist, jak svoji policejní kariéru prezentovat. Sice jsem ctitel hesla Járy Cimrmana: „Neumíte-li se pochválit sami, nečekejte, že to někdo udělá za vás,“ ale přeci jen nějaké zuřivé bití se v prsa by nebylo na místě.

Policejní uniformu jsem poprvé oblékl v březnu 1993. Jak se to stalo, na to se mě neptejte. Nevím to. Prostě mi bylo osmnáct, po absolvování gymnázia jsem dál studovat neměl zájem, a tak nějak jsem byl najednou strážmistr Láška. Uniformu jsem nosil až do listopadu roku 1998. Prošlapal jsem si ulice Kladna, Slaného a hlavně Rakovníka. Při vstupních testech jsem nedostal do vínku příliš velkou naději na kariérní vzestup. V psychologickém posudku, který byl na mě při té příležitosti vypracován, stálo, že zkomotaný jedinec sice disponuje určitou mírou inteligence, avšak vzhledem k jeho silným sklonům nerespektovat

autority se nedoporučuje pro další studium a důstojnické posty. Pan psycholog se celkem trefil. Sotva jsem se oklepal z bažantřáckých měsíců, začal jsem mít drobné kolize s většinou svých nadřízených. Například můj nejbližší šéf mi přiděloval tři stovky osobního ohodnocení jen proto, aby mi je mohl vždy na konci čtvrtletí vzít. Jinak by mě neměl jak trestat. Přesto však na tohle období vzpomínám rád. Nebýt ožralých, smradlavých a občas i pozvracených pobudů, které jsme museli rozvážet domů, aby nepohoršovali okolí, byla to pestrá a zábavná práce.

Mé spory s nadřízenými postupem času nabývaly na intenzitě, a tak přišlo na řadu oblíbené policejní pravidlo: Nemůžeš se zbavit blbce ve svém mančaftu? Povyš ho! A najednou jsem byl na Krajském úřadu vyšetřování. Až tak úplně jsem nepovyšil. Sice jsem se z okresní úrovně dostal na krajskou, ale v pozici asistenta vyšetřovatele jsem měl minimálně plat výrazně nižší nežli na obvodním oddělení. Připočítal-li jsem k tomu náklady za každodenní dojíždění, musel jsem si tuhle změnu vysvětlit spíš jako investici do budoucna než jako odchod za lepším. Ve skutečnosti to ale bylo tak, že mě mí okresní nadřízení točili takovým způsobem, že bych byl vzal prakticky cokoli, jen abych měl od nich klid. Na druhou stranu, přestože byl v té době na Rakovnicku „stopstav“ a nikomu nebylo přemístění mimo okres povoleno, já jsem tohle povolení od nadřízených dostal naprosto bez problémů.

Kladenský detašák krajské středočeské vyšetřovačky byla oáza klidu v policejních strukturách. Většina kolegů včetně šéfů byli prima lidé. A navíc zkušení, takže se bylo co a od koho učit. Přičichl jsem tam i k zajímavějším kauzám, když jsem se mohl dívat pod ruce kolegovi, co manévroval za mříže tehdejšího ministra financí Iva Svobodu. Po pár měsících učení, poznávání a posluhování zkušenějším kolegům jsem dokončil vysokou školu (kterou jsem začal studovat v okamžiku, kdy jsem pochopil, že bez vzdělání mě bude pořád někdo buzerovat) a stal jsem se vyšetřova-

telem. Tuším, že jsem byl nejmladší krajský vyšetřovatel v republice. To mělo své pozitivní, negativní i zábavné stránky. Mezi pozitivní patřil fakt, že většina obviněných i obhájců mě pro můj mladý věk podceňovala, což bylo výhodné. O negativních aspektech by mohl vyprávět krajský státní zástupce, který mi dozoroval jeden z mých prvních větších spisů. Předal jsem mu ho v tak zmatečném stavu, že nevěřil svým očím. Mezi ty zábavné aspekty patřily situace, kdy jsem vstoupil do kanceláře jednoho ministerského náměstka, s nímž jsem měl dohodnutu schůzku, a on mi věnoval jen letmý pohled a dále vyhlížel příchod vyšetřovatele. Byl totiž přesvědčen, že se dostavil vyšetřovatelův zapisovatel.

Nejdůležitější moment mé kariéry přišel v okamžiku, kdy jsem se rozhodl, že mou specializací bude hospodářská kriminalita. Nevím přesně, kdy to bylo, ale vím, proč se tak stalo. Hlavní motivační stimuly byly dva. Za prvé jsem měl již dostatek policejních zkušeností na to, abych věděl, že můj teenegerovský sen o tom, jak budu pracovat na vraždách, je nesmysl. Zjistil jsem, že si tu nespravedlnost беру příliš k srdci, a představa, že nedostanu za mříže někoho, kdo jiného zabil nebo mu ublížil, by mi asi nedovolila trávit příliš klidné noci. Hospodářskou kriminalitu jsem byl schopen brát více sportovně.

Druhým důvodem této volby byl fakt, že v té době moc lidí vyšetřovat hospodářské delikty neumělo. Žili jsme všichni v kapitalistickém volném trhu poměrně krátce, a tedy můj jinošský věk nebyl na závalu, protože se učili všichni, bez ohledu na to, kolik let měli odslouženo.

Tahle volba se ukázala (alespoň z počátku) jako správná. Společně s faktem, že jsem začal studovat práva, mi slibovala růžové zítřky. Poměrně záhy jsem se dostal z kraje na republiku. Přesněji na Odbor vyšetřování závažné hospodářské kriminality Úřadu vyšetřování pro ČR. Tenhle útvar se pak mnohokrát přejmenoval až do konečné podoby Úřad finanční kriminality a ochrany státu (ÚFKOS), s kterýmžto názvem byl také 15. března 2003 pochován.

V té době mi již běžela výpovědní lhůta, takže jsem skon svého útvaru neprožíval tak srdceryvně. Ale to předbímám.

Na republice jsem se dostal k těm opravdu nejzajímavějším kauzám, v jejichž čele byly kauzy zkrachovalé Investiční a poštovní banky a Harvardských investičních fondů. Má kariéra šla strmě vzhůru, dostal jsem se do pozice šéfa týmů a všichni mi předvíдали skvělou policejní budoucnost. Skutečnost však byla jiná. Svázal jsem svoji budoucnost s ÚFKOSEm, a jak spěl k záhubě on, šla nezadržitelně do háje i moje policejní kariéra. Mediálně propíraný zánik ÚFKOSu, který se nazýval reorganizací, byl jen vyvrcholením negativních změn, které započaly 1. 1. 2002, kdy byl ÚFKOS zařazen pod byrokratický kolos Policejního prezidia (do té doby patřil přímo pod Ministerstvo vnitra ČR a udržoval si určitou nezávislost, nejen faktickou, ale i materiální, rozhodovací apod.). Nemá smysl se rozepisovat o všech příčinách a bojích, které tuhle změnu vyvolaly a doprovázely (alespoň ne v této knížce). Mělo by postačit konstatování, že jsem došel k názoru, že za vzniklých podmínek nelze úspěšně, bezpečně a nezávisle pokračovat ve stíhání tunelářů, a rozhodl jsem se pro změnu. Mezi dvěma alternativami jsem volil tu radikálnější a opustil nejen ÚFKOS, ale celou Policii. Zazvonil zvonec a 30. dubna 2003 byl mé policejní kariéry definitivně konec. Exkapitán Láska se proměnil zpět ve vojína v záloze. Zatímco nahoru jsem se hrabal přes deset let, dolu jsem to zmáknul za nějakých pět měsíců.

Kapitola třetí

OČTŘ — orgány činné v trestním řízení

Orgány činné v trestním řízení je označení pro ty, okolo nichž musí tunelář projít, chce-li získat dovolenkový pobyt v některém z luxusních ubytovacích zařízení Vězeňské služby České republiky. Patří mezi ně slovy zákona policejní orgán, státní zastupitelství a soudy.

1. Policie

Policista je první, kdo přistrčí tuneláře vstříc jeho rekreačnímu pobytu v Praze-Ruzyni. Má proto výsadní pozici v tom směru, že co zkazí on, jiný už nenapraví. Naopak odvede-li sebelepší práci, nezbyvá mu než čekat a spoléhat se na stejně dokonalý výkon ostatních, aby mohl vidět výsledek svého úsilí. Úspěšnost jeho práce je závislá na výkonech dalších zúčastněných, především státních zástupců a soudců.

Nikdo mu ale nemůže upřít fakt, že je to on, kdo mačká spoušť startovní pistole. Tedy až na výjimky (v tunelařině nikoli ojedinělé), když spoušť mačká novinář a policista má co dělat, aby nezaspal start. Samozřejmě že mých jedenáct let policejního života se odrazí v tom, že právě policisté a jejich práce dostane v této knížce nejvíce prostoru.

Pro policistu stíhajícího tuneláře je velmi důležité vzdělání a vzdělávání se. Dokonce tak moc důležité, že jsem tomuto tématu věnoval samostatnou kapitolu.

Další faktory důležité pro hodnocení policisty jako dobrého či špatného jsou stejné jako ve většině jiných povolání: inteligence, chuť do práce, poctivost atd. Správný vyšetřovatel tunelařiny navíc potřebuje toleranci, trpělivost, schopnost jednat s lidmi a schopnost spolupracovat.

Vyšetřovatelé tunelářů by měli patřit mezi policejní elitu. To samo o sobě vyvolává v prostředí české společnosti první problém. Závist. Za dobu svého působení v ÚFKOSu, který byl původně koncipován jako „elitní“ vyšetřovací úřad, jsem na vlastní kůži jasně poznal, že policejní moloch stále žije v době komunistické rovnosti, kdy úspěch jednotlivce je porážkou kolektivu. Jako policista, který se denně utkával s elitou obhájcovskou i tunelářskou, jsem měl největší obavy, když jsem od skladníka v policejním skladu měl nafasovat novou náplň do tiskárny. To mi to dal zamindrákovaný policejní úředníček sežrat. „Kde jste se to podepsal, máte mít podpis tady, a ne tady!“; „Co to máte za formulář, to je formulář na pásky do psacího stroje, ne na náplň do tiskárny!“; „Jak to, že vám to schválil vedoucí oddělení, když to musí schvalovat vedoucí odboru?“; „Takovej vzdělanej člověk a neumí vyplnit formulář!“ Vždy jsem měl dvě možnosti. Buď se ponížít a udělat ze sebe neschopné individuum a získat vysněnou náplň, nebo si zachovat svou důstojnost a čest, pořadně si od plíc ulevit a říct tomu tajtrlíkovi, co si o něm myslím, odejít s nepořízenou a poslat pro náplň někoho pokornějšího.

Podobné myšlení jako zamindrákovaní policejní byrokraté mají často policejní funkcionáři nižších, „neelitních“ součástí. Podle toho také často vypadá policejní spolupráce. Prostě závist je v Policii, konečně jako v každé státní organizaci, brzdou, aby se ti nejlepší mohli projevit a dostat šanci. Velká část policejních šéfů v šikovném a aktivním policistovi nevidí člověka, který dělá výsledky jeho oddělení, ale člověka, který je hrozbou pro jeho vedoucí post, neboť je chytřejší a schopnější.

V policejních strukturách v té nejobecnější rovině stále ještě vede cesta vzhůru nikoli přes aktivní přístup k práci a povinnostem, ale přes chlastání se správnými nadřízenými. Za těchto podmínek nelze předpokládat, že se do šiku proti tunelářům postaví policejní elita, která jediná se může s úspěchem zhostit náročných úkolů, jež před ní stojí.

Když jsem se s touhle realitou seznámil v roce 1994 na Obvodním oddělení v Rakovníku, říkal jsem si naivně, že to nepotrvá dlouho. Mění se celá společnost, změní se i Policie. Chyba lávky. Byl tam v té době jeden policejní funkcionář, bez vzdělání, alkoholik. Dával jsem mu maximálně dva roky ve službě, než ho vyhodí. Omyl! O deset let později on je ve vedoucí funkci a ze mě je civilista.

Dojde-li k tomu, že si Policie odborníka přece jen vychová a dá mu prostor k seberealizaci, je otázkou, jak dlouho v jejich řadách vydrží. Denně se musí setkávat s lidmi (právníky i podnikateli), kteří často neznají a neumějí polovinu toho co on, mají však několikanásobné příjmy. Nikdy jsem nepovažoval svůj plat za nízký či zjevně nepřiměřený své práci. Problém byl v tom, že ten pravidelný měsíční příjem byla jediná investice, kterou byla Policie ochotna do mě investovat. Náklady na vzdělávání, vybavení, reprezentaci? Nezájem. Reálně vzato jsem minimálně čtvrtinu platu zpětně investoval do toho, abych mohl svoji práci vykonávat podle svých představ. Motivace nejsou jenom peníze. Neustálý styk s policejní byrokracií, se závislostí a podezíravostí přivede policistu na myšlenku, jak by

bylo krásné pracovat někde, kde ho za jeho práci pochválí, budou mít radost z jeho úspěchů a budou ho podporovat v jeho snaze o sebevzdělávání a zdokonalování.

Je trýznivé sledovat, jak Policie stále ztrácí na tuneláře v čele závodního pelotonu, a k tomu vědět, že změna by byla možná a nestála by moc. Policii v boji s tuneláři nechybí mladí a aktivní, ani práva a zákonů znalí, dokonce ani pracovití a ambiciózní policisté. Chybí jí rozumní a pragmatičtí velitelé, schopní manažeři, fungující nepokřivený kariérní řád a moderní myšlení jejich špiček, které by přestaly uvažovat „postaru“ a začaly se dívat kupředu.

Operativci a procesáři

Základní rozdělení policistů vždy bylo na uniformu, kriminalistu a vyšetřovatele. Uniforma byli a jsou kluci a holky z obvodních oddělení a dopravní policie. Kriminalisté byli policisté v civilu a v ulicích. Sháněli informátory a informace, hledali lumpy a připravovali podklady pro jejich trestní stíhání. Vyzvídali mezi galerkou, pátrali v terénu. Rozuměli operativní technice, jako jsou odposlechy a sledování. Vyšetřovatelé pak byli kancelářské myši, jejichž hlavní zbraní byl psací stroj. Důkazy od detektivů přetavovali v úkony podle trestního řádu tak, aby byly použitelné před soudem. Museli mít zmáknutou stránku procesní, znát všechny lhůty a postupy. Najít a dokázat všechna pro a proti v kauze. Válčili s obhájci a někdy i se státními zástupci. Novela trestního řádu z 1. 1. 2002 tohle rozdělení zrušila a vyšetřovatele a kriminalistu spojila v jednu osobu – policejního radu. (Pozn.: než jsem stačil dopsat tuhle knížku, stali se z policejních radů policejní komisaři – změna je život!) Čas však ukázal, že staré rozdělení je zažitě a někdy i účelné. Když přepíšete zákon, nemusíte změnit realitu.

Než se pustím do dalšího výkladu, je třeba připomenout jeden historický fakt. Vztahy mezi kriminalisty a vyšetřovateli nebyly vždy ideální, občas byly vysloveně nepřátelské. Zde upozorňuji, že zatímco jsem prošel uni-

formou i stavem vyšetřovací, kriminalistická praxe mě minula. Takže jsem byl příslušníkem jen jedné válečné strany. Přesto se pokusím být maximálně objektivní.

Vyšetřovatelům na kriminalistech vadilo hlavně to, že:

- neznají zákon a zákonu nerozumí, tedy důkazy, které shánějí, jsou nepoužitelné, protože je zajišťují způsobem nezákonným;
- vesměs jsou to lajdáci, kteří se jen toulají po ulicích, tahají z lidí drby, z kterých pak vytvářejí monstrózní kauzy;
- když mají vzít do ruky tužku a převést něco na papír, je to tragédie;
- kauza je zajímavá jen do okamžiku, kdy ji i s podezřelým převezme vyšetřovatel, pak si udělají čárku¹ za objasněný spis, rozdělí si odměny a nechají v tom vyšetřovatele vykoupat;
- v součtu tedy nemůže vyšetřovatel nic kloudného udělat, protože spis dostane vždycky už zmršený od kriminalistů.

Kriminalisté to zase viděli tak, že vyšetřovatelé:

- jsou kancelářské myši, zalezlé za strojem a v lejtrech, úplně odtržené od reálného života;
- všechno je pro ně problém a vždycky si najdou nějaký paragraf, pro který nic nejde a nic nemůžou;
- než by od kriminalisty vzali složitou věc a začali makat, raději mu ji desetkrát kvůli nějaké hlouposti vrátí;
- roční práci kriminalistů klidně smetou ze stolu, protože se jim zrovna nechce dělat;
- pachatele by chtěli nejraději na zlatém podnose, s při-

¹ U Policie je stále zažitý čárkový systém. Za každý ukončený spis je čárka. Kdo má více čárek, vyhrává. Je jedno, jestli se jedná o čárku za objasněnou vraždu, nebo ukradený penál v místní škole. Svého času šli na vyšetřovače v Kladně tak daleko, že tento čárkový systém vyvěšovali na chodbě a podle něj byli hodnoceni jednotliví vyšetřovatele. Častým uvítacím pozdravem mezi vyšetřovateli pak byl dotaz: „Jak si stojíš v žebříčku ATP?“

znáním a svědectvím dvaceti svědků, kteří viděli, jak byl skutek spáchán;

- v součtu tedy nemá cenu vůbec na nějakém objasňování a chytání lumpů makat, protože vyšetřovatel to stejně zazdí.

Zatímco na obvodních odděleních se tenhle odvěký spor odrážel ve vzájemných narážkách a vtípech a byl vděčným námětem při poradách i posezeních v hospodě, na nejvyšších postech se měnil ve skrytou, někdy i otevřenou válku.

V případech vyšetřování nejzávažnější hospodářské kriminality se to prakticky odráželo tak, že když jsem si domluvil jako vyšetřovatel spolupráci s kriminalistou (což nebyl většinou problém, protože dva lidé se na rozdíl od dvou šéfů vždycky domluví), dostal jsem za to často já i kriminalista výtku. Protože z pohledu mého šéfa přece „kriminalista se na tom jen sveze a hlavně si vykáže čáru“. Naopak z pohledu kriminalistova šéfa „já coby vyšetřovatel budu jen rozkazovat, kriminalista to vodře za mě a já se pak budu chlubit, jak jsem dobřej“.

Nebylo tedy sporu o tom, že situaci je třeba řešit. Tak učinila již zmíněná novela trestního řádu, která prostě vyšetřovatele zrušila a zavedla policejního radu. Tím se stali všichni vyšetřovatelé a většina kriminalistů. Na nižších úrovních to někde zvládli, někde se s tím perou dodnes. Na úrovni objasňování závažné hospodářské kriminality praxe ukázala toto sloučení jako nepraktické. Jednoduše vyšetřovatel neuměl práci kriminalisty a kriminalista zase práci vyšetřovatele. A ani jeden neměl čas ani chuť se ji učit.

Navíc tohle spojení je prakticky nerealizovatelné. Nemůžete přece chtít po tomtéž policistovi, aby brouzдал mezi podnikatelskou sférou, scházal se s informátory, tahal z lidí rozumy a zároveň aby působil jako nezávislý a nestranný vyšetřovatel, znalý všech právních fint a kliček. To prostě nejde. A tak si s tím život poradil po svém.

Zemřel vyšetřovatel a kriminalista a narodil se procesář a operativec. Operativec pracuje s operativními prostředky (sledovačky, odposlechy, vytěžování osob, práce s informátory apod. – tedy práce kriminalisty) a procesář má na starosti procesní postupy (výslechy svědků a obviněných, rekognice a rekonstrukce, usnesení o obvinění apod. – tedy práce vyšetřovatele).

V boji proti tunelářům se nové rozdělení policistů projevilo tak, že zanikl vyšetřovací Úřad finanční kriminality a ochrany státu a kriminalistická Služba pro odhalování korupce a závažné kriminality a vznikl operativně-procesní Úřad pro odhalování korupce a finanční kriminality.

Bohužel při této reorganizaci se tvrdě projevily letité spory mezi kriminalisty a vyšetřovateli a propukl boj o to, kdo bude mít v novém úřadě navrch. Vzhledem k tomu, že policejním prezidentem byl v té době kovaný kriminalista generál Kolář, je jasné, kdo zvítězil. I když ono je docela jedno, kdo měl pravdu a cíl válka byla spravedlivá. Každý boj uvnitř Policie oslabuje její boj proti venkovnímu nepříteli. A tím jsou v daném případě tuneláři. Dva se perou, třetí se směje.

Omlouvám se předem, že budu většinou používat staré názvosloví. Vyšetřovatelem jsem byl několik dlouhých let, policejním radou – procesářem jen něco málo přes rok.

Daňáři a ti ostatní

Cesta k potírání tunelářů vede přes specializaci policistů. Hospodářská kriminalita má mnoho podob a každá její forma je upravena a lemována mnohostí zákonů, kterou musí daný policista znát a umět vykládat.

Policistů, kteří bojují s tunely, je pořád málo. Proto ani nedochází k jejich potřebné specializaci. Každý musí dělat všechno, resp. to, co je aktuálně třeba. Nanejvýš se rozdělí na daňáře² a ostatní. Specializace vyšetřovatelů hospodářské kriminality by však měla jít mnohem dál. Když vytunelujete investiční fond tím, že čarujete s akciemi